

Nolltolerans

Morgan Alling
Teatern blev min räddning

Spiegelneuroner

Ny film om nätmobbning

Varenda unge ska ha rätt
till en trygg och säker
skolmiljö!

Innehåll:

Viktig roll i skolan	4
Spegelneuroner	6
Nyheter	8
Digital vardag	9
Morgan Alling	10
Nätmobbing	14

Ledare: Jesper Svensson

Unga och nätet är inte längre ett nytt fenomen eller en bisak till det som vuxenvärlden kanske tycker är på riktigt.

Efter ett antal föreläsningar med "Nätsmart – såklart" runt om i landet vill jag tacka alla er som deltagit och gjort vår turné både rolig och lärorik.

Föreläsningarna har handlat mycket om unga och nätet då vi är inne i en tid när kommunikationen får allt större och snabbare spridning. En hel generation av unga människor kommunicerar ofta, mycket och länge. Ord och verbala uttryck som i den fysiska miljön anses som hårda och kränkande har idag en nästintill naturlig plats på nätet. Skolpersonal och föräldrar har i alla tider varit noga med att fostra barn och unga till att kommunicera på ett vänligt sätt. Kränkande och sårande ord och icke verbala uttryck som förlöjligar eller hånar har det alltid aktivt arbetats emot. Nu har det då hänt att mycket av detta har flyttat in på nätet där vi vuxna i mycket liten utsträckning finns för att leda och styra.

Unga och nätet är inte längre ett nytt fenomen eller en bisak till det som vuxenvärlden kanske tycker är på riktigt. Det är idag en vardag, en digital vardag som vi vuxna behöver hitta ett sätt att förhålla oss till. Jag säger som Albert Einstein en gång ska ha sagt "det krävs ett helt nytt sätt att tänka för att lösa de problem vi skapat med det gamla sättet att tänka".

Nu är det inte så att internet är någonting dåligt, snarare tvärtom. Internet är fantastiskt och ger många och åter många unga möjligheter till utveckling och samspel på sätt som tidigare inte var möjliga. Men faktum är att generationen unga lever och spenderar mycket av sin tid och sina liv online. Man har i mångt och mycket själva skapat regler och normer för den digitala vardagen. Detta gör att det är svårt för oss vuxna att sitta på utsidan och tala om för de unga vad och hur ska göra, det är väldigt lätt att vi då blir fördömande.

För att kunna leda våra unga även på nätet så behöver vi skaffa oss en förståelse för de ungas digitala vardag. För, hur kan det komma sig att det uttrycks saker online som inte skulle uttryckas i den fysiska miljön? Har barnen mindre empati och förståelse för varandra på nätet? Hur kan det komma sig att någon får en massa likes för att ha publicerat en kränkande bild eller text och hur kan det komma sig att en del barn tycker att man får skylla sig själv om lägger upp en "ful" bild och därmed får höra det genom nedsättande kommentarer?

Jag tänker återigen som Albert Einstein att vi behöver tänka nytt och tänka till för att möta upp våra unga online. Är det något jag lärt mig genom åren som föreläsare, lärare och pappa så är det att om man gör som man alltid har gjort så får man mer av det man redan har. Vill vi ha en större förståelse, inblick och vill vi vinna ett digitalt förtroende hos de unga så behöver vi åstadkomma en förändring. Det behöver inte alltid handla om att vi ska vara online med de unga det kan lika gärna handla om att vi är mentalt digitalt närvarande.

Noll Tolerans mot Mobbing
Preventica AB
org.nr: 556863-8893
Tfn: 0200-38 50 50
Fax: 0200-21 06 66
www.nolltolerans.org
info@nolltolerans.org

Ansvarig utgivare
Jesper Svensson

Produktion
Prinfo Welins, Örebro

Centralskolan i Laxå

Mattias Gadd

Vi i skolan har en jätte viktig roll

Jag möter upp Mattias för en lunch på hans föreslagna lunchrestaurang i Centrala Örebro. Vi beställer båda varsin sallad och sätter oss ner vid ett bord i hörnet av lokalen. Ganska snart får jag veta att det är Mattias sista semesterdag. Han verkar inte misströsta, snarare tvärtom. Han lyser av glädje och lugn när han talar om den kommande terminen på Centralskolan i Laxå. Visst, medger han, hade det varit skönt med någon vecka semester till.

Mattias Gadd är 37 år och kommer ursprungligen från Karlskrona men bor nu i Örebro efter några mellanlandningar i bland annat London där han under åren 1997-1998 pluggade musik. Musiken är fortfarande en stor del av Mattias liv då han medverkar i och har medverkat i olika musikkonstellationer. Han berättar med värme om tiden då musikintresset tog fart. Det var när Mattias gick på högskolan som det verkliga intresset satte fart. Han menar att det framför allt berodde på en mycket duktig, empatisk och engagerad musiklärare som lät eleverna utforska musikens alla vrår. Han menar också att det var i den vevan som grunden för hans intresse av att arbeta med ungdomar startade. Mattias bor sedan några år i centrala Örebro med sin sambo Matilda.

Idag arbetar Mattias som resurspedagog på Centralskolan i Laxå som är en högstadieskola. Han har varit på skolan i ett läsår men har arbetat med barn och ungdomar i över 10 år, både som fritidsledare och som musiklärare. Under sin utbildning i Örebro till fritidsledare uppger Mattias att han fastnade mycket för det salutogena synsättet, att fokusera på det friska i människan.

Vad innebär din roll som resurspedagog?

- Som resurspedagog ska jag arbeta med elever som är i behov av särskilt stöd. I teorin är det utredningar som ligger till grund för de uppdrag jag har. I praktiken arbetar jag med en hel del annat. Bland annat arbetar jag och en kollega med något som vi på Centralskolan kallar för Amor-gruppen. I Amor-gruppen samlas representanter från olika klasser och samtalar och delger varandra om vad som händer och sker på skolan, vad det är för stämning som råder och hur det fungerar i stort. Dessutom så har vi läxhjälp

två gånger i veckan på eftermiddagarna. Tyvärr är de flesta eleverna ganska trötta den tiden vilket gör att inte så många orkar komma. Mattias önskar att läxhjälp kunde vara förlagd tidigare på dagen. För Mattias är det viktigt med rätt kunskaper i arbetet med ungdomar, därför har han valt att på kvällstid studera pedagogik och specialpedagogik på Örebro Universitet samtidigt som han förvärvar sina kunskaper som resurspedagog på dagarna. Det viktigaste för Mattias är "att utgå ifrån individen, inte ifrån en diagnos".

Hur ser Centralskolans arbete mot mobbning ut?

- Amor-gruppen är en del i det arbetet. Vi har en antimobbingsplan som vi följer och arbetar utifrån. Dessvärre är det många som tycker att det är för mycket att göra i skolan, vilket medför att de inte riktigt hinner med i arbetet mot mobbning.

Det finns rutiner för hur vi ska arbeta när det uppstår kränkningar eller mobbning och även rutiner för hur vi ska ta det vidare. Det hela skulle dock behöva förtydligas i vuxengruppen säger Mattias. Han tillägger att många av eleverna kommer och pratar med resurspedagogerna just för att, som eleverna uttrycker sig "vi tar oss tid att prata".

Mattias sätter fingrarna till munnen och ser fundersam ut. Han kisar lite med ögonen och börjar tala om vikten att skapa förtroende hos eleverna. Inget förtroende, ingen framgång i arbetet med eleverna säger han. Det är viktigt att man bekräftar eleverna, att man tar sig tid och hälsar på dem, gärna med namn och att man stannar och pratar om saker som de gillar. Vidare säger han att det är många saker som snurrar i huvudet på eleverna, många saker som inte har med skolan att göra.

- För att nå fram till dem så behöver vi ta reda på vad och prata med dem om det. Det behövs både lärare och annan kompetens i skolans värld. Samtliga roller är lika viktiga, anser Mattias.

Vilken är din metod för att skapa förtroende hos eleverna?

- Jag tar mig tid, är glad och lugn och jag ser lösningar istället för problem.

Har Centralskolan någon uttalad strategi för att arbeta mot nät-mobbning?

- Nej. Vi arbetar utifrån den plan som finns i arbetet mot mobbning.

Mattias fortsätter och säger att det generellt pratas väldigt lite om nätet och nät-mobbningen på Centralskolan. Detta trots att ungdomarna lever i och med nätet hela tiden.

- Många av dem förstår inte eventuella konsekvenser av sitt handlande på nätet. Det behöver vi hjälpa dem med. Han avslutar med att säga att många elever uttrycker ett stort behov av att bli bekräftade.

Hur skulle du vara som rektor?

- Om jag vore rektor så skulle jag arbeta för en mycket tydligare samverkan mellan all personal på skolan. Jag skulle tydligt förankra regler och normer hos de vuxna på skolan så att alla vet vad de ska göra, när det ska göras och vem de ska vända sig till. Jag skulle vilja ha en mycket stark gemensam strategi och få alla att förstå vikten av att hitta en symbios i arbetet. Det ena påverkar det andra! Han tillägger: "vad kostar det inte med ett trasigt människoöde? Alla människor har rätt att vara lyckliga!".

- Vi i skolan har en jätte viktig roll och det är viktigt att vi spelar den rätt.

Mattias tystnar en stund och börjar sen prata om sina lärare på Örebro folkhögskola. Han tackar dem för allt de gett honom och berömmar dem för sin människosyn och arbetsätt. Mattias riktar sig också till alla duktiga pedagoger och annan skolpersonal som genom åren inspirerat honom till hans arbete och personlighet.

En lärdom att skicka vidare

Innan vi avslutar intervjun hinner jag ställa ytterligare en fråga till Mattias. Jag frågar honom vilken av alla sina lärdomar i arbetet med barn och unga som han skulle vilja ge sina kollegor. Han sänker blicken och jag ser att han verkligen funderar.

- Jag är ju där för eleverna, de är ju inte där för mig, detta är kanske något som alla borde säga till sig själv varje dag. Jag har stor förståelse för att många lärare har väldigt mycket ansvar och andra tidskrävande arbetsuppgifter som skall hinnas med under arbetstiden. Där har vi resurspedagoger en viktig roll.

Många i skolans värld har inte förmågan att upptäcka om elever eller kollegor far illa och är i behov av hjälp

Spegelneuroner

På Princeton Theological Seminary, ett teologiskt college i USA, utfördes en studie på teologistudenterna som handlade om varför vi människor ibland väljer att hjälpa andra och ibland inte, trots att möjligheterna är många.

Teologistudenterna blev tillsagda att de skulle hålla en predikan och blev också tilldelade innehåll för sina respektive predikningar. Hälften av studenterna blev tilldelade att tala om den barmhärtige samariten, mannen som enligt bibeln stannade och hjälpte behövande längs vägen. Den andra hälften blev tilldelade slumpmässigt utvalda bibeltexter.

En och en blev de sedan ombudda att gå till en annan byggnad för att hålla sin predikan. På vägen mellan byggnaderna passerade alla samma man som stod framåtböjd med tydliga tecken på smärta och i behov av hjälp. Frågan man ville ha svar på var om de som förberett en predikan kring den barmhärtige samariten i större utsträckning stannade för att hjälpa mannen. Svaret var nej. Trots att de var på väg att ge en predikan om att hjälpa tycktes det inte förstärka deras egna initiativ till att just hjälpa. Det som visade sig vara avgörande för vem som stannade för att hjälpa mannen var huruvida de upplevde sig som sena eller i tidsnöd, samt hur uppslukade de upplevde sig vara av det de strax skulle tala om.

Social Neuroscience är ett relativt nytt begrepp inom hjärnforskningen. Där pratar man idag om spegelneuroner som ska finnas i hjärnan och som man tror har att göra med vår förmåga att känna empati. Om och när du interagerar med andra människor så speglar, enligt social neuroscience, dina spegelneuroner den andra personens hjärna och aktiverar samma del i din hjärna som är aktiv i medpartens hjärna. Det man menar är alltså att du per automatik kommer att känna med en person som till exempel mår dåligt och du kommer att uppleva liknande känslor, samt vara beredd på att hjälpa. Så, om vi som individer som till exempel enligt ovan är upptagna med och av oss själva samt har ont om tid så kommer vi inte att lägga märke till andra och därmed inte heller upptäcka en person som är i behov av hjälp.

Jag har arbetet som bland annat föreläsaren i mitten av 2000-talet och mött många vuxna i skolan och jag är själv utbildad lärare. Ofta möter jag just vuxna i skolan som uppger att tiden inte räcker till. Man upplever att det är mycket att göra och inte allt för sällan kommer det nya saker som ska genomföras eller implementeras i verksamheten. Om vi då tänker oss att det som man talar om inom hjärnforskningen stämmer så skulle det innebära många i skolans

värld inte har förmågan att upptäcka om elever eller kollegor far illa och är i behov av hjälp. För enligt social neuroscience så innebär tidsbristen och det faktum att många har mycket att göra att vi inte registrerar människor i vår omgivning som är i behov av hjälp.

Läs oss då fundera lite kring det som vi alla talar om i skolans värld. Att ett icke-agerade är detsamma som att hålla med. Alltså, vi vuxna behöver säga ifrån när vi ser att någon far illa eller kliva in och vara stöttande när någon mår dåligt. Detta för att visa att vi är vuxna och att vi tar ansvar för barnens hälsa och lika rättigheter. Den gången man går förbi en händelse där en elev är i behov av hjälp utan att hjälpa så kan det innebära två saker. Dels så säger tystnaden att vi inte bryr oss och dels säger det att man kanske helt enkelt inte registrerade händelsen på grund av det faktum att man var i tidsnöd och kanske hade mycket att tänka på. Det är naturligtvis inte ett försvar eller för den delen ett rättfärdigande för att inte ta sitt vuxenansvar utan ett konstaterande.

Vuxna i skolan som upplever sin dag som stressande och som är upptagna av sitt eget kommer enligt social neuroscience inte att lägga märke till alla de elever eller kollegor som är i behov av hjälp.

Jesper Svensson

Skärpning i lagen

Sen i våras finns en ny lag som gör det lättare för polisen att bekämpa och utreda brott, kränkningar och mobbning som sker på internet. Under våren röstade riksdagen igenom ett förslag som ger de brottsbekämpande myndigheterna rätt till mer elektronisk information än tidigare. Nu kan polisen till exempel ta del av abonnemangsuppgifter och uppgifter kring vem som har en viss IP-adress, även då det gäller brott som inte förväntas leda till fängelsestraff. Detta kommer att underlätta i kampen mot nät-mobbning.

Tidigare har den här typen av brott varit svåra för polisen att utreda och många av anmälningarna har lagts ner. I och med den nya lagen så finns de nu goda möjligheter att ändra på det. Det här är en viktig åtgärd för att visa barn och unga att våra lagar och regler också gäller och fungerar på nätet. Det handlar inte om att begränsa någons yttrandefrihet utan helt enkelt om att stå upp för ungas rätt till en trygg och säker vardag.
(SVD OPINION)

Mobbningen har minskat

Folkhälsans kartläggning av mobbning i finlandssvenska skolor visar att mobbningen har minskat. 358 skolor deltog i undersökning varav ungefär hälften till fullo svarare och kunde sedan redogöras för i rapporten.

Enkäten som folkhälsan använde riktade sig i första hand till rektorer och det framgick att bland annat att var tredje skola upplevde en viss minskning av mobbningen de senaste fem åren. På en tiondel av skolorna upplevde man att mobbningen minskat mycket.

De ansvariga för kartläggningen ser glädjande på resultatet och tror att det beror på en förbättrad verktygslåda när det kommer till arbetet mot mobbning.

(Yle Nyheter)

Olagligt med "facerape".

Att utan tillåtelse gå in på någons konto på ett socialt media som till exempel facebook är en olaglig handling och går under brottet dataintrång. Även om personen har lämnat sin dator eller smartphone utan att logga ut så gör du dig skyldig till ett brott om du utan tillåtelse går in på kontot. Det kan likställas med att om du går hemifrån på morgonen utan att låsa dörren så betyder inte det att grannen är fri att kliva in i ditt hem.

Många unga drabbas idag av det som kallas "facerape", just det att någon går in på ens konto och gör en statusuppdatering, skriver ett inlägg eller byter profilbild. Detta är som sagt en olaglig handling.
(Nyheter P3 Kronoberg)

Nytt Barn- och elevombud

Från och med i juli 2012 tillträdde Caroline Dyrefors Grufman som nytt Barn- och elevombud. Hon är utbildad domare, har arbetet som kammarrättsråd vid och Kammarrätten i Stockholm och som åklagare vid Ekobrottsmyndigheten.

Barn och unga som inom ramen för det svenska skolväsendet känner sig kränkta har möjlighet att vända sig Barn- och elevombudet (BEO). BEO utreder och motverkar tillsammans med diskrimineringsombudsmannen kränkningar, diskriminering och trakasserier av barn och unga.

(Utbildningsdepartementet)

Digital vardag

Dagens unga växer upp med internet som en stor och självklar del av vardagen. Många unga ägnar flera timmar dagligen åt att befinna sig i den virtuella världen som helt enkelt har blivit en digital vardag, lika verklig och påtaglig som den fysiska vardagen som många vuxna känner sig mer bekväma med. Nedan följer ett utkast av en historia med tillhörande frågeställningar och ordlista som finns i sin helhet på vår hemsida, www.nolltolerans.org.

Det surrar till i fickan och "Starstrike" plockar upp mobilen. Efter lite fingrande på sin smartphone dyker texten upp,

**Din "avatar" är kapad =>
men det är typ "epic"!!!
men bara typ =(
du ska nog fixa till den, Cya.**

Meddelandet hade kommit från "Underground7" och genast blir "Starstrike" nervös. Vadå, är min avatar kapad... Måste vara min Facebook.

Med ytterligare rörelser på den lilla skärmen i handen lämnar "Starstrike" sms-inkorgen och surfar in på sin Facebook. Under den bråkdelen av en sekund det tar innan profilden dyker upp hinner många tankar gå igenom huvudet. Vad har hänt och vem har gjort...

Som ett slag i magen landar bilden när "Starstrike" ser vad som hänt. Någon har kapat kontot och bytt ut profilden, eller snarare gjort om den. Huvudet är det ursprungliga men kroppen... Någon har klipp ut huvudet och fotoshopat ihop det med vad som ser ut att vara en porrskådis kropp. I status fältet står det, **You'r owned - LOL**

Ordlista

Avatar	En bild, ofta på användaren själv. Profilbild.
Epic	Något som är "grymt" eller otroligt bra.
Cya	See you, vi ses.
Owned	När man överlistat/övertumplat någon, man är ägd.
LOL	Laugh out loud.
FFS	For Fucks Sake, för fan.
Plz	Please, snälla, jag ber dig.
BTW	By the way.
Gz	Grattis.
;-)	Smiley för ironi eller sarkasm.
Facerape	Ett konto kapas, man byter till exempel ut profilden.
CCL	Coulden't Care Less.
ASAP	As Soon As Possible
GL	Good Luck.

Teatern blev min räddning

Den folkkära artisten och skådespelaren Morgan Alling höll fast vid sin dröm om att bli skådespelare och artist och lyckades ta sig igenom sin svåra barndom full av lögn, kränkningar, misshandel och svek. Det som hjälpt honom på vägen är revanschen, teatern och ett nytt perspektiv på livet. Idag är han stark och lycklig.

Morgan Alling har alltid haft intresse för att uppträda och spela teater. Som 17-åring sökte han in till Teaterhögskolan i Malmö och kom in som en av Sveriges yngsta någonsin. Många ser nog Morgan som den där positiva, självsäkra, sociala och lite spralliga personen med ett glatt leende på läpparna. Kanske inte lika många känner till hans svåra barndomsresa och hur den format honom till den han är idag. Hur han fått kämpa och slita för att upplevelser och erfarenheter från barndomen inte ska ta över och styra även hans vuxna liv. Och även om de finns där hela tiden, handlar det om att ta kontroll över sitt liv – och bestämma sig.

Men visst stämmer ändå bilden som många har av honom, till stor del, säger han.

– Ja, jag är jag glad, positiv och social och har gott självförtroende när det gäller mitt yrkeskunnande. Men jag har haft väldigt låg självkänsla och inte tyckt om den jag är som person. Jag har även varit osäker och inte vågat lita på mig själv när det gäller min framgång, eftersom jag inte tyckt att jag varit värd den. Jag jämförde mig hela tiden med andra och trodde att folk skulle genomskåda mig som en bluff. Men allt det där har jag arbetat bort. Idag är jag nöjd med mig själv och förstår att jag kan vara omtyckt. Men resan dit har varit lång och krokig, men värd att kämpa för.

Du skriver om din barndom i din bok "Kriget är slut". Hur har du hanterat din svåra uppväxt som vuxen?

– För mig har nog lögnerna varit svårast. Att jag blev slagen och flyttade runt så mycket; tre barnhem, fyra fosterhem och jag bytte skola nio gånger på 11 år. Men jag är en överlevare som blev omtyckt vart jag än kom, vilket gjorde att jag fick vänner snabbt. Men lögnerna har varit jobbiga. Det var människor som ljög mig rätt upp i ansiktet och sa att jag skulle få komma hem till min mamma, fast de körde mig till ett fosterhem. Även sociala myndigheterna ljög och att sa jag skulle få komma till min pappa, när de tog till ett barnhem istället. För mig har det inneburit att jag varit väldigt rastlös och inte litat på någon, speciellt inte när det handlat om relationer.

Morgan Alling menar att det är först när man blir medveten om att man har "skit" i bagaget, som man kan göra något åt det. Det finns ingen annan som kan förändra dig än du själv. Han satte själv upp en plan på hur han skulle förändra sig, sitt beteende och inte låta sig styras av gamla negativa tankar.

– Men det tog väldigt lång tid innan jag började känna av några förändringar, förklarar Morgan bröt även med sina familjemedlemmar, vänner, arbetskamrater som han förstod inte var bra för honom och hans utveckling.

– Varför vara kvar i relationer som är negativa? Jag började istället umgås med vänner som tyckte om mig och som jag tyckte om att vara med och arbeta med. Det är viktigt att fokusera på det som är positivt istället för att hålla fast i det gamla negativa, poängterar han.

Vad tänkte du som barn när vuxna svek, slog och betedde sig illa mot dig?

– Att överleva, fly undan, ljuga, charma, lugna och krama. Jag gjorde folk till viljes fast jag inte ville. Allt för att klara mig för stunden. Sedan går man ut och leker men såren sitter kvar. Och det är inget man pratar om. Man låtsas som som det inte finns några problem. Men det är fel, och jag pratade faktiskt om det. För det är inte barns fel att vuxna beter sig idiotiskt. Och de får aldrig vinna. Man slår inte. Man ljuger inte. De som gör fel måste ta konsekvenserna. Vågar man prata om det så kanske det blir en förändring. Man ska aldrig ta skit – inte ge sig.

Hur har dina erfarenheter påverkat din tillit till vuxna och människor generellt i livet?

– Det har tagit låååång tid att lita på mig själv och ännu längre att våga lita på någon annan i mitt liv. Min fru Anna-Maria gjorde slut efter ett år när hon kände att jag inte släppte in henne fullt ut. Och det var sant. Hon tyckte också det kändes som om jag straffade henne för vad andra hade gjort mot mig som barn. Hon gjorde slut och jag fick mig en tankeställare. Jag trodde jag var klar med min barndom, men så var det tydligen inte. Den styrde mig även som vuxen. När man förstår det går det att ändra sig. ►

Jag kan ju inte slå mina barn för att jag själv blev slagen. Men alla tänker inte så... utan skyller på att de själva minsann fick en örfil. Dåligt, konstaterar Morgan.

Som ung sökte du uppmärksamhet och kärlek och hittade på olika sätt för att synas, höras, bli älskad och ta revansch. Har du samma behov idag?

– Jag har inte samma behov av att synas som förr då scenen var det enda för mig. Idag kan jag göra mycket annat som ger mig den tillfredsställelsen. Revanschen har varit enormt viktig för mig för att lyckas. Men det gäller att utnyttja revanschlusten smart. Jag har nått mycket längre än vad jag trodde men har sprungit alldeles för hårt genom livet, och fick också panikångest och arbetsnarkomani på köpet. Idag har jag fått balans med fru, två barn, sommarställe och lägenhet i Stockholm. Detta trodde jag aldrig. Jag är oändligt tacksam.

Tappade du någonsin hoppet om att kunna leva det liv som du önskade?

– Nej, jag blev tidigt skådespelare så min dröm gick i uppfyllelse ganska snabbt. Sedan har jag bara fokuserat på att göra saker jag vill och brinner för, vilket har varit att jobba inom underhållning och kultur. Jag har aldrig känt mig för fin för några jobb och alltid varit tacksam för att jag får erbjudanden. Varje dag är en ny dag och jag fokuserar egentligen bara framåt. Ser inte så mycket bakåt. Så jag tappar inte hoppet.

Vad har varit avgörande händelser i livet som har gjort att du lyckats vända dina negativa erfarenheter till något positivt?

- **Social anpassning.** Att jag reste runt så mycket skapade en social kille som ville bli omtyckt och älskad av alla. Jag anpassade mig till alla olika familjer och skolor. Anpassning är ett smart sätt att överleva.
- **Undvek droger och kriminalitet.** Jag visste att jag aldrig fick börja med droger eller kriminalitet, för då var jag körd... och skulle dö i förtid. Vilket jag inte ville.
- **Stark revanschlust.** Jag fick en stark revanschlust när en socialsekreterare ljög för mig så brutalt att jag blev helt knäckt. Händelsen och socialsekreteraren har funnits som ett revanschbegär i mina tankar och "mentalt guidat" mig när jag höll på att tappa fotfästet.
- **Kom till en bra familj.** Alling. Martin Alling älskade verkligen mig och gav mig mycket tillit.
- **Hittade teatern.** Jag hittade något som jag tyckte om och som betydde något. Först hade jag fotbollen men sedan kom teatern. Det blev en räddning.

- **Inte ensam.** Jag fick tidigt insikter om att jag inte är ensam om att vara utsatt. Vi var många. Det gjorde mig ganska stark.
- **Egen drivkraft.** Jag fick också en insikt i att om jag ville något så måste jag själv fixa det. Det går inte att sitta och vänta på att någon annan ska göra det åt dig. Jag har alltid varit väldigt driven.

- **Perspektiv på livet.** Jag träffade min fru Anna-Maria som fick mig att inse att jag har ansvar för mina handlingar här och nu. Att jag inte kan leva med min barndom hela tiden och inte straffa henne för vad andra gjort mot mig som barn. Nu har vi två barn. Och när jag är med dem så känner jag att livet är alldeles för fantastiskt för att gräva ner sig i gammalt "skit". Då var då. Nu är nu. Och när man får barn blir det ännu tydligare.

Du har hela tiden varit stark och haft ett gott självförtroende. Hur viktiga har dessa egenskaper varit för att ta dig?

– Självförtroende är en sak. Det innebär att jag tycker om och är bra på det jag gör. Men självkänslan är något annat. Det handlar om att tycka om sig själv, som person. Jag har haft låg självkänsla men samtidigt ett gott självförtroende. När dessa två krockar blir det till slut kollision i huvudet. Det fick jag under 90-talet då jag led av panikångest. Jag insåg då att jag måste fixa självkänslan och övertala mig själv att jag duger som jag är. Jag är inte någon annan och jag duger bra.

Vad har du för relation med din mamma, pappa, syskon idag?

– Jag har kontakt med min biologiska mor, min fosterpappa Martin och min halvbror. Annars är det ingen. Jag har bra kontakt med min mamma och min foster-farsa. Inget konstigt. Vi ses inte så ofta för vi bor ju i Stockholm och de bor i Göteborg.

Är det viktigt att förlåta för att komma vidare?

– Nej, jag tycker inte det är viktigt att förlåta. Jag tycker det är viktigt att acceptera. Men förlåta behöver jag inte göra. Det gör fortfarande ont ibland och om jag ska förlåta det, så begär jag ytterligare ett övergrepp och ljuger för mig själv. Däremot vill jag acceptera och försonas med mina egna tankar kring det jag varit med om. I övrigt så är det bara att acceptera och gå vidare och fokusera på idag och det som är viktigast för mig, nu och framåt.

När kände du att vändningen kom i ditt liv. När släppte du ditt bagage och bestämde dig för att sluta kriga?

– Det är en låååång process i olika delar. Självförtroendet fick jag kanske snabbt koll på för min karriär tog ganska snabbt fart.

Och självkänslan blev helt läkt när jag fick min son Wilhelm, för fyra år sen. Jag kom en bra bit på väg när jag skrev, regisserade och medverkade i föreställningar och i tv och när jag bestämde mig för att göra saker för mig själv och inte för att tillfredsställa alla andra.

Hur stor roll hade Tippen, och beskriv hur det förändrade ditt liv?

– Oerhört viktigt. Jag blev stjärna över en natt. Självförtroendet var på topp. Jag fick lära mig enormt mycket om att skriva, regissera, producera tv och att stå på egna ben – och om miljöengagemang. Samtidigt som framgången och självförtroendet växte så växte också misstron för att "det kommer att krascha", "det kommer att krascha". Och det gjorde det också, för jag tyckte inte jag var värd framgången. Men det var ju bara hjärnspöken i mitt huvud som producerade denna självuppfyllande krasch.

Hur mår du idag – är du lycklig?

– Jag mår hur bra som helst. Vill dock träna mer. Få igång kondition och fysik. Annars gör jag det jag vill, älskar min fru, och jag kan lita på att hon älskar mig, vilket är fantastiskt känsla och jag älskar mina barn. Har bra vänner och gör det jag trivs med.

Hur ser du på framtiden – vad har du för planer?

– Jag spelar Jesus Christ Superstar på Göta Lejon, skriver en ny bok och en långfilm. Ska spela Sunes pappa Rudolf i "Sune i Grekland", som har premiär 25 december. Jag skriver på ett filmmanus på Cirkus Imago. Och i november-december ska jag ha premiär på en soloshow: "Omtyckt och älskad av andra" på Dieselverkstaden i Nacka.

Det finns många barn som far illa idag och som går igenom svåra livssituationer. Vad tycker du samhället och var och en av oss har för ansvar?

– Det är väldigt många barn som far illa och det är fördjävligt. Det är viktigt att barn som är utsatta vet att de inte är ensamma. Att det finns hjälp. Och att de pratar med andra vuxna eller vänner. Det gäller också

att de tar ansvar och fokuserar på bra saker. Att sätta upp mål med livet. Göra en plan för hur målen ska nås. Små delmål.

Morgan framhåller också hur viktigt det är att barn inte tar på sig ansvaret för vuxna människors agerande.

– Var stolta över att ni själva inte behöver bli som dem. Var stolta över att ni kan bygga ett nytt liv. Som är långt ifrån det livet ni kommer ifrån. Det går. Det går. Det går. Det gäller bara att fokusera. Och tappa aldrig fokus på era drömmar, uppmanar han.

Skolor och sociala myndigheter, anser han, har ett enormt ansvar för att skapa förutsättningar för utsatta barn.

– Hjälp dem. Lyssna på dem. Lär av dem. Ta ansvar för felaktiga handlingar. Gör om och gör rätt. Erbjud psykologer, terapeuter och all världens hjälp. Få barnen att förstå att vuxenvärlden inte ser ut som hemma hos

dem. Det finns en annan verklighet, säger han och fortsätter:

– Gör inte barnen till stackars offer som det är synd om. Behandla dem som individer med stolthet och respekt. Inte dalta. Sätt upp gränser, fast med kärlek och inte bestraffningar. Det finns hur mycket som helst som måste göras.

Vad skulle du säga till de som är elaka och kränker barn?

– Jag vet inte. Men de ska veta att "what comes around, goes around". En dag kommer de att få höra. De kommer att få stå till svars. Ingen kan smita undan sitt ansvar.

Kan du se något positivt i dina livserfarenheter och att det på något sätt har bidragit till din framgång?

– Det positiva är att jag hade människor som älskade mig och jag hittade till teatern. Jag fick perspektiv på livet och fick ett enormt uppmärksamhetsbehov som jag kunde nyttja på rätt sätt.

Du har själv barn idag, hur är du som pappa?

– Jag lyssnar, pratar, kramar, tröstar, leker, busar, skämmer bort men framför allt lyssnar jag och bejakar deras lekar och tankar. Jag ser alltid möjligheter och lösningar.

Varje dag är en ny dag och jag fokuserar egentligen bara framåt. Ser inte så mycket bakåt. Så jag tappar inte hoppet.

Inspelning av film om nätmobbning

Jag befinner mig på en parkering någon mil utanför Örebro. Klockan är 08:45 och det är måndag morgon. Framför mig har jag Lillåns skola, den plats som är samlingspunkt och inspelningsplats denna första morgon av filminspelningen. Jag möter några av statisterna och inom kort kommer också Petter Schanche som är VD för det aktuella produktionsbolaget Pophunters samt producent för inspelningen. Snart är alla på plats och vi beger oss in i skolan, in på den plats som för många av oss kommer att vara som ett andra hem under kommande vecka. Vi samlas i en lektionssal och Johann Gustavsson inspelningsledare, håller ett första möte med hela teamet. Han berättar om hur arbetet kommer se ut och vilka scener som ska spelas in under dagen. Det ligger en mäktig förväntan i luften.

Vi bryter upp och regissör Anette Skåhlberg tillsammans med fotografen Jesper Klevenås tar med sig skådespelarna in på set. De repar den första scenen och under tiden sitter statisterna och övrigt team som inte medverkar för tillfället och väntar. Dags för tagning. Inspeleingsledare Johann ropar "tystnad för tagning" och ett lugn lägger sig i klassrummet. Det går några sekunder sen hör jag hur regissören säger "varsågod" och inspelningen är igång. En stund senare hör jag henne återigen, denna gång ropar hon "tack" och scenen är klar. Efter några försök verkar alla nöjda och den första scenen är färdig. Under kommande scen händer plötsligt något som vi inte räknat med, brandlarmet går. Efter att vi alla lämnat skolan och står handfallna på skolgården får vi veta att det är en övning. Det är en vanlig brandövning för de nya sjuorna som gör sin första dag på Lillåns skola idag. Vi går in igen. Inspeleingen fortsätter. Attributör och statistansvarig håller reda på alla statister och ser till så att de har rätt kläder och är i rätt del av huset. Ingen får lämna salen vi befinner oss i utan att noga meddela vart hon eller han ska och hur länge han eller hon tänker vara borta. Alla måste finnas tillgängliga för inspeleing.

Senare på dagen lämnar vi Lillåns skola och beger oss till Ervalla som ligger några

mil utanför Örebro. I Ervalla finns den villa som även den kommer att fungera som inspelningsplats.

Vi är ett stort gäng som anländer till huset för att spela in den scen som föranleder händelseförloppet i filmen. Vi ska spela in festen där en av huvudpersonerna "Madde" uppträder på ett sätt som får den andra huvudpersonen "Anton" att reagera starkt. Eftermiddagen i Ervalla går fantastiskt bra och innan mörkret faller är vi alla på väg hem eller till vårt hotellrum för att vila inför veckans återstående "varsågod" och "tack".

Veckan fortsätter lika bra som den började. Dag 2 spelar vi in alla utomhusscenerna på skolgården på Lillåns skola. Många nyfikna högstadiel elever tillhörande skolan rör sig kring inspelningsplatsen.

Att det just denna dag skulle visa sig vara en väderlek som inte riktigt är till inspeleingens fördel är inte mycket att göra åt. Det bästa vädret för fotots skull är om det är molnigt. Nu regnade det på morgonen och sen sol sol...

Hela teamet befinner sig ute på skolgården och inväntar moln. Efter en stunds väntan dyker det så upp ett stort moln som med maklig fart närmar sig solen. Snart är inspeleingen åter i full gång.

Tack vare vädret så blir dagens inspeleing fördröjd. Klockan hinner bli så mycket så att teamet bestämmer sig för att beställa pizza till samtliga inblandade.

När vi under dag tre sen återupptar inspeleingen så upplever jag en förändring i teamet. Det har spridit sig ett lugn. Min tolkning av det är att man från produktionsbolagets håll känner en trygghet i inspeleingen och att filmen kommer att bli så bra som vi alla önskar. Även i statistgruppen har förändring skett. Rollerna i gruppen har börjat utkristallisera sig och gruppen känns som en helt vanlig klass.

Under inspeleingen, och framförallt under dag tre så får vi lära känna näktergalen, fågeln som på latin heter *luscini* och är känd för sin vackra sång.

Nu börjar man på riktigt också att bygga det forum på nätet som kommer att bli den plattform där "Anton" blir ordentligt kränkt

och utsatt för mobbning. Dag tre avslutas med att vi tackar av alla statister.

Under dag fyra är vi återigen i villan i Ervalla för att filma de scener som utspelar sig framför datorerna.

Det är en reducerad styrka som denna dag genomför och avslutar inspeleingen av vår film om nätmobbning.

Jag Jesper Svensson, verksamhetsansvarig på Nolltolerans mot mobbning vill tacka alla inblandade för ett fantastiskt arbete.

Faktaruta

Filmen

Filmen är tänkt som en tankeväckare och som grund för vidare diskussion i klassrummet. Lämpliga årskurser att visa den för är 4-9. Som vuxen i skolan känner du dina elever bäst. Se filmen först på egen hand och avgör sedan om, hur och när du vill visa den. Till filmen kommer det att finnas en lärarhandledning som tar vid där filmen slutar. Viktig här är att inte lämna eleverna ensamma efter filmen då den kommer att leda till en del tankar och utrymme för goda diskussioner.

Handling

Filmen handlar om två ungdomar vars relation hamnar på kant och vi får följa hur snabbt det kan gå från något som är väldigt bra till att någon blir rejält utsatt för mobbning på nätet. Filmen är cirka 20 minuter lång och visas med fördel i klassrummet.

Skådespelare

Gustav Gälsing som Anton.
Linnéa Benjaminsson som Madde.
Sofia Wedin som Lovisa.
Daniel Magnusson som läraren Mats.

När kan du se den

Filmen kommer att finnas för gratis nedladdning från och med skolstart 2013. Håll utkik på www.nolltolerans.org

TURNÉPLAN

Föreläsningar med Jesper Svensson om unga på nätet

Anmäl dig på www.nolltolerans.org. Föreläsningarna är kostnadsfria.

2012

Nätsmart såklart

23/10 Kalmar

Best Western Hotell Kalmarsund,
Fiskaregatan 5, Lokal Ängö kl 13:00

24/10 Karlskrona

First Hotel Statt, Ronnebygatan 37-39,
Lokal: Korvetten kl 13:00

25/10 Växjö

PM & Vänner Fest & Konferens,
Västergatan 12, Lokal: Champagne kl 13:00

6/11 Halmstad

Scandic Hallandia, Rådhusgatan 4,
Lokal: Najaden kl 13:00

7/11 Göteborg

Folkets Hus, Olof Palmes Torg 3,
Lokal: Saltö kl 13:00

16/11 Jönköping

Clarion Collection Hotel Victoria,
F E Elmgrensgata 5,
Lokal: Victoriasalen kl 13:00

11/12 Trollhättan

Scandic Swania, Storgatan 47-49,
Lokal: Strömkarlen kl 13:00

12/12 Skövde

Scandic Billingen, Trädgårdsgatan 10,
Lokal: Skandinav 2 kl 13:00

2013

Mobbning & ungas digitala vardag

22/1 Tisdag Östersund

23/1 Onsdag Sundsvall

12/3 Tisdag Uppsala

13/3 Onsdag Västerås

14/3 Torsdag Eskilstuna

26/3 Tisdag Visby

9/4 Tisdag Falun

10/4 Onsdag Gävle

16/4 Tisdag Norrköping

17/4 Onsdag Linköping

24/4 Onsdag Karlstad

7/5 Tisdag Örebro

21/5 Tisdag Borås

10/9 Tisdag Luleå

11/9 Onsdag Umeå

17/9 Tisdag Helsingborg

18/9 Onsdag Malmö

19/9 Torsdag Kristianstad

2/10 Tisdag Stockholm

22/10 Tisdag Kalmar

23/10 Onsdag Karlskrona

24/10 Torsdag Växjö

5/11 Tisdag Halmstad

6/11 Onsdag Göteborg

19/11 Tisdag Jönköping

Trollhättan 11/12 Tisdag

12/12 Onsdag Skövde